Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

2. lipnja 2022.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 87/357/EEZ – Članak 1. stavak 2. – Područje primjene – Neprehrambeni proizvodi koje je moguće zamijeniti za hranu – Pojam – Opasnost od davljenja, trovanja, perforacije ili opstrukcije probavnog trakta – Pretpostavka opasnosti – Nepostojanje – Dokaz”

U predmetu C-122/21,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Vrhovni upravni sud Litve), odlukom od 24. veljače 2021., koju je Sud zaprimio 26. veljače 2021., u postupku

Get Fresh Cosmetics Limited

protiv

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba,

uz sudjelovanje:

V. U.-a,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: A. Prechal, predsjednica vijeća, J. Passer, F. Biltgen, N. Wahl (izvjestitelj) i M. L. Arastey Sahún, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Get Fresh Cosmetics Limited, M. Inta, *advokatas*,

– za litavsku vladu, K. Dieninis i V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: litavski

– za vladu Helenske Republike, V. Karra i O. Patsopoulou, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, G. Goddin, E. Sanfrutos Cano i A. Steiblytė, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. Direktive Vijeća 87/357/EEZ od 25. lipnja 1987. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvim se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača (SL 1987., L 192, str. 49.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 61., str. 22.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva Get Fresh Cosmetics Limited i Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnybe (Državni ured za zaštitu prava potrošača, Litva, u daljnjem tekstu: Ured za zaštitu potrošača), u vezi sa zabranom izrečenom društvu Get Fresh Cosmetics da učini određene kozmetičke proizvode dostupnima na tržištu.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 87/357

3 U skladu s uvodnim izjavama 1. do 7. Direktive 87/357:

„budući da su u nekoliko država članica na snazi zakoni koji se odnose na određene proizvode koji izgledaju kao nešto drugo od onoga što stvarno jesu pa ugrožavaju sigurnost ili zdravlje potrošača; budući, međutim, da se ove odredbe razlikuju prema svom sadržaju, dosegu i polju primjene; budući osobito da se ove odredbe u određenim državama članicama odnose na sve proizvode koje izgledaju poput hrane iako to nisu, dok se u drugim državama članicama odnose na proizvode koji se lako mogu zamijeniti za hranu, osobito slastice;

budući da navedena situacija stvara značajne zapreke slobodnom kretanju roba i nejednakim uvjetima tržišne utakmice unutar Zajednice, a pritom ne osiguravaju učinkovitu zaštitu potrošača, osobito djece;

budući da je ove prepreke uspostavljanja i djelovanja zajedničkog tržišta potrebno ukloniti i osigurati odgovarajuću zaštitu potrošača u skladu s rezolucijama Vijeća od 14. travnja 1975. i 19. svibnja 1981. o prvome [SL 1975., C 92, str. 1.] i drugome programu [SL 1981., C 133; str. 1.] Europske ekonomske zajednice za zaštitu potrošača i informacijsku politiku te Rezolucijom Vijeća od 23. lipnja 1986. o novom poticaju za politiku zaštite potrošača [SL 1986., C 167, str. 1.];

budući da bi zdravlje i sigurnost potrošača trebali uživati jednaku razinu zaštite u različitim državama članicama;

budući da je u tu svrhu potrebno zabraniti stavljanje na tržište, uvoz te proizvodnju i izvoz proizvoda koji, s obzirom [na to] da ih se može zamijeniti za hranu, [da] ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača;

budući da treba osigurati da nadležna tijela država članica provode kontrolu;

budući da, u skladu s načelima obuhvaćenima u rezolucijama Vijeća o zaštiti potrošača, opasni proizvodi moraju biti povučeni s tržišta;”

4 Članak 1. te direktive glasi:

„1. Ova Direktiva primjenjuje se na proizvode opisane u stavku 2. niže koji izgledaju kao nešto drugo od onoga što stvarno jesu pa ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača.

2. Proizvodi navedeni u stavku 1. gore su oni koji su, iako nisu hrana, po obliku, mirisu, boji, izgledu, pakiranju, označavanju, volumenu ili veličini takvi da je vjerojatno da će ih potrošači, osobito djeca, zamijeniti za hranu i kao rezultat toga staviti ih u usta, ili će ih sisati ili progutati, a što može biti opasno i može uzrokovati, primjerice, davljenje, trovanje odnosno perforaciju ili opstrukciju probavnog trakta.”

5 Članak 2. navedene direktive propisuje:

„Države članice poduzimaju potrebne mjere radi zabrane stavljanja na tržište, uvoza te bilo proizvodnje ili izvoza proizvoda na koje se odnosi ova Direktiva.”

6 Članak 3. te direktive glasi:

„Države članice osiguravaju provođenje provjera proizvoda na tržištu kako bi osigurale da niti jedan proizvod iz područja primjene ove Direktive ne bude stavljen na tržište i poduzimaju potrebne mjere da osiguraju da njihova nadležna tijela povuku sa svojih tržišta sve proizvode na koje se odnosi ova Direktiva.”

Uredba (EZ) br. 1223/2009

7 Uvodne izjave 9. i 10. Uredbe (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima (SL 2009., L 342, str. 59.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 27., str. 152.) glase:

„(9) Kozmetički proizvodi trebaju biti sigurni u uobičajenim ili razumno predvidljivim uvjetima uporabe. Razlozi temeljeni na usporedbi rizika s mogućim koristima posebno ne bi trebali opravdavati rizik za zdravlje ljudi.

(10) Prezentiranje kozmetičkog proizvoda, a posebno njegov oblik, miris, boja, izgled, ambalaža, oznake, obujam ili veličina, ne bi smjeli ugroziti zdravlje i sigurnost potrošača zbog mogućnosti zamjene s prehrambenim proizvodom u skladu s [Direktivom 87/357]”.

8 Članak 3. točka (a) te uredbe naslovljen „Sigurnost” glasi:

„Kozmetički proizvod dostupan na tržištu mora biti siguran za zdravlje ljudi kada se koristi u uobičajenim ili razumno predvidljivim uvjetima uporabe, uzimajući posebno u obzir sljedeće:

(a) prezentaciju, uključujući sukladnost s [Direktivom 87/357];

[…]”

Litavsko pravo

9 Člankom 6. Lietuvos Respublikos maisto įstatymasa (Zakon Republike Litve o hrani) uređuju se ograničenja stavljanja na tržište hrane i drugih proizvoda sličnih hrani. Stavkom 2. te odredbe zabranjuje se stavljanje na tržište proizvoda koji po svojem obliku, mirisu, boji, izgledu, označivanju, pakiranju, dimenzijama ili na drugi način izgledaju poput hrane, do te mjere da je moguće da se potrošači, a osobito djeca zavaraju i konzumiraju ih kao hranu, iako takva konzumacija može ugroziti njihovo zdravlje ili život.

10 U skladu s člankom 9. Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymasa (Zakon Republike Litve o sigurnosti proizvoda, u daljnjem tekstu: Zakon o sigurnosti proizvoda):

„Prodavatelj je dužan:

staviti na tržište samo sigurne proizvode.

[…]”

11 Članak 3. stavak 5. Zakona o sigurnosti proizvoda predviđa:

„„Siguran proizvod’ znači svaki proizvod koji pod uobičajenim uvjetima uporabe koje odredi proizvođač ili pod razumno predvidljivim uvjetima uporabe, uključujući njezino trajanje, ne predstavlja nikakvu opasnost odnosno ne predstavlja opasnost za život i zdravlje potrošačâ koja bi bila veća od praga koji je odobrio zakonodavac Unije, a koji odgovara visokoj razini zaštite potrošača, uzimajući pritom u obzir:

1) značajke proizvoda, njegov sastav, pakiranje, upute za sastavljanje i uporabu te održavanje;

2) njegov utjecaj na druge proizvode, ako je razumno predvidivo da će se upotrebljavati s drugim proizvodima;

3) prezentaciju proizvoda, natpise na njemu ili njegovu pakiranju, upute za njegovu uporabu i zbrinjavanje nakon uporabe te sve ostale informacije koje je dao proizvođač;

4) kategorije potrošača koje uporaba proizvoda može izložiti povećanom riziku, pogotovo djecu.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

12 Get Fresh Cosmetics društvo je osnovano u skladu s engleskim pravom koje proizvodi kozmetičke proizvode poput kugli za kupanje. Ti se proizvodi u Litvi distribuiraju osobito posredstvom internetske stranice.

13 Dopisom od 2. svibnja 2018. Ured za zaštitu potrošača obratio se distributeru proizvoda društva Get Fresh Cosmetics u Litvi i naveo da će provesti kontrolu nad kozmetičkim proizvodima koji se prodaju na internetskoj stranici o kojoj je riječ. Pozvao je tog distributera da mu u pogledu određenih nasumično odabranih kozmetičkih proizvoda – i to različitih vrsta kugli za kupanje (u daljnjem tekstu: dotični proizvodi) – dostavi naziv i adresu proizvođača, oznake na izvornom i litavskom jeziku, druge identifikacijske podatke, Međunarodno nazivlje kozmetičkih sastojaka (INCI) (*International Nomenclature of Cosmetic Ingredients*) i druge informacije potrebne za tu kontrolu.

14 Porukom elektroničke pošte od 3. svibnja 2018. taj je distributer obavijestio Ured za zaštitu potrošača da je nekoliko tjedana prije povukao dotične proizvode s navedene internetske stranice, nakon primanja obavijesti o tome da ti proizvodi sliče hrani. Također je naveo da su svi proizvodi bili navedeni na portalu za izvješćivanje o kozmetičkim proizvodima (*Cosmetic product notification portal*), registrirani u Uniji i da su nosili oznaku na kojoj je bilo navedeno da ih se ne smije stavljati u usta ni gutati. Naposljetku, dostavio je tražene dokumente Uredu za zaštitu potrošača.

15 Nakon završetka kontrole sukladnosti dotičnih proizvoda sa zahtjevima Uredbe br. 1223/2009 i Zakona o sigurnosti proizvoda te na temelju izvješća o kontroli, Ured za zaštitu potrošača donio je 29. kolovoza 2018. odluke kojima se utvrđuje da ti proizvodi ne ispunjavaju zahtjeve iz članka 3. točke (a) i članka 20. stavka 1. Uredbe br. 1223/2009 uz obrazloženje da oni po svojem izgledu, mirisu, obliku i veličini oponašaju hranu i da, s obzirom na to da izgledaju kao nešto drugo od onoga što stvarno jesu, ugrožavaju sigurnost ili zdravlje potrošača, a osobito djece i starijih osoba. Tim je odlukama Ured za zaštitu potrošača, s jedne strane, zabranio činjenje dotičnih proizvoda dostupnima na tržištu i, s druge strane, naložio predmetnom distributeru da ih povuče s tržišta, upozori potrošače na opasnost povezanu s njima, obavijesti ih o mogućnosti njihova povrata prodavatelju i pruži informacije o radnjama koje treba poduzeti.

16 Vilniaus apygardos administracinis teismas (Okružni upravni sud u Vilniusu, Litva) djelomično je prihvatio tužbu društva Get Fresh Cosmetics i poništio navedene odluke te obvezao Ured za zaštitu potrošača da ponovno ispita pitanje sukladnosti dotičnih proizvoda sa zahtjevom iz članka 3. točke (a) Uredbe br. 1223/2009.

17 Postupajući povodom žalbe tog ureda, sud koji je uputio zahtjev ukinuo je tu presudu i vratio predmet Vilniaus apygardos administracinis teismasu (Okružni upravni sud u Vilniusu). Potonji je odbio tužbu društva Get Fresh Cosmetics, koje je sudu koji je uputio zahtjev podnijelo žalbu protiv te presude uz obrazloženje, među ostalim, da je Vilniaus apygardos administracinis teismas (Okružni upravni sud u Vilniusu) prilikom tumačenja članka 1. Direktive 87/357 počinio pogrešku koja se tiče prava.

18 Društvo Get Fresh Cosmetics tvrdi da članak 1. stavak 2. Direktive 87/357 nalaže da se mora dokazati da su dotični proizvodi neprehrambeni proizvodi, a da su po obliku, mirisu, boji, izgledu, pakiranju, označavanju, volumenu ili veličini takvi da je vjerojatno da će ih potrošači,

osobito djeca, zamijeniti za hranu i kao rezultat toga staviti ih u usta, ili će ih sisati ili progutati, a što može biti opasno i može uzrokovati, primjerice, davljenje, trovanje odnosno perforaciju ili opstrukciju probavnog trakta.

19 U tom kontekstu to društvo ističe da Ured za zaštitu potrošača nije mogao samo utvrditi da se dotični proizvodi mogu zamijeniti za hranu, nego da je morao dokazati i opasnost koja nastaje zbog takve zabune. Ono smatra da je Ured za zaštitu potrošača u tu svrhu trebao izvršiti testiranja i laboratorijska ispitivanja da bi utvrdio mogu li se dotični proizvodi polomiti i postoji li opasnosti od trovanja njima ako ih se stavi u usta, sisa ili proguta.

20 Ured za zaštitu potrošača pak tvrdi da je, s obzirom na to da kozmetički proizvodi nisu namijenjeni prehrani, postojanje sličnosti između takvog neprehrambenog i prehrambenog proizvoda zbog koje je vjerojatno da će kozmetički proizvod biti stavljen u usta, dovoljno da bi se pretpostavilo da je taj proizvod opasan za zdravlje potrošača.

21 Sud koji je uputio zahtjev smatra da iz tumačenja Uredbe br. 1223/2009 i Direktive 87/357, koje je pojašnjeno pripremnim aktima koji su doveli do njezina donošenja, proizlazi da je sličnost između kozmetičkog proizvoda i hrane čimbenik na temelju kojeg *ipso facto* nastaje opasnost, makar i potencijalna, za zdravlje ili sigurnost potrošača, osobito djece.

22 U tom pogledu ističe da članak 1. stavak 2. Direktive 87/357 određuje njezino područje primjene na način da se ona primjenjuje i na potencijalnu opasnost. S tim u vezi on dvoji o potrebi podnošenja dokaza o tome da proizvodi na koje se ta odredba odnosi predstavljaju stvarnu opasnost. Međutim, u slučaju da navedenu odredbu treba tumačiti na način da zahtijeva da se opasnost za zdravlje ili sigurnost potvrdi objektivnim i potkrijepljenim podacima, sud koji je uputio zahtjev želi znati tko to mora dokazati.

23 S tim u vezi, sud koji je uputio zahtjev ističe da odgovorna osoba na temelju Uredbe br. 1223/2009 mora jamčiti sukladnost kozmetičkih proizvoda s Direktivom 87/357 čak i prije stavljanja tih proizvoda na tržište i da, među ostalim, mora raspolagati podacima kojima se utvrđuje ta sukladnost.

24 U tim je okolnostima Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Vrhovni upravni sud Litve) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 1. stavak 2. [Direktive 87/357] tumačiti na način da se njime proizvodi navedeni u stavku 1. tog članka definiraju kao oni koji su, iako nisu hrana, po obliku, mirisu, boji, izgledu, pakiranju, označavanju, volumenu ili veličini takvi da je vjerojatno da će ih potrošači, osobito djeca, zamijeniti za hranu i kao rezultat toga staviti ih u usta, ili će ih sisati ili progutati, što može biti opasno jer je na temelju objektivnih i potkrijepljenih podataka dokazano da to može uzrokovati, primjerice, davljenje, trovanje odnosno perforaciju ili opstrukciju probavnog trakta?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, treba li teret dokazivanja biti na nadležnom nadzornom tijelu države članice?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

25 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 1. stavak 2. Direktive 87/357 tumačiti na način da se objektivnim i potkrijepljenim podacima mora dokazati da činjenica stavljanja u usta, sisanja ili gutanja proizvoda koji su, iako nisu hrana, po obliku, mirisu, boji, izgledu, pakiranju, označavanju, volumenu ili veličini takvi da je vjerojatno da će ih potrošači, osobito djeca, zamijeniti za hranu i kao rezultat toga staviti u usta, sisati ili progutati, može biti opasna i uzrokovati, primjerice, davljenje, trovanje, perforaciju ili opstrukciju probavnog trakta.

26 U ovom slučaju, sud koji je uputio zahtjev konkretno želi utvrditi je li člankom 1. stavkom 2. Direktive 87/357 uvedena pretpostavka opasnosti proizvoda koji izgledaju kao hrana ili se opasnost takvih proizvoda mora dokazati objektivnim i potkrijepljenim podacima.

27 U tom pogledu, valja na prvome mjestu utvrditi da se Direktiva 87/357, u skladu sa svojim člankom 1. stavkom 1., primjenjuje na proizvode koji izgledaju kao nešto drugo od onoga što stvarno jesu pa ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača.

28 Valja također istaknuti da su proizvodi koji izgledaju kao nešto drugo od onoga što stvarno jesu i ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača, u skladu sa stavkom 2. navedene odredbe, oni koji su, iako nisu hrana, po obliku, mirisu, boji, izgledu, pakiranju, označavanju, volumenu ili veličini takvi da je vjerojatno da će ih potrošači, osobito djeca, zamijeniti za hranu i kao rezultat toga staviti u usta ili ih sisati odnosno progutati, a što može biti opasno i može uzrokovati, primjerice, davljenje, trovanje odnosno perforaciju ili opstrukciju probavnog trakta.

29 Međutim, valja utvrditi da tekst tih odredbi ni na koji način ne upućuje na to da se njima uvodi pretpostavka o opasnosti proizvoda koji izgledaju kao nešto drugo od onoga što stvarno jesu ili obveza nadležnih nacionalnih tijela da objektivnim i potkrijepljenim podacima dokažu da činjenica stavljanja u usta, sisanja ili gutanja takvih proizvoda može biti opasna i uzrokovati, primjerice, davljenje, trovanje, perforaciju ili opstrukciju probavnog trakta.

30 Naime, članak 1. Direktive 87/357 ne uspostavlja izravnu uzročno-posljedičnu vezu između okolnosti da proizvod izgleda kao nešto drugo od onoga što stvarno jest i okolnosti da ugrožava sigurnost ili zdravlje potrošača, nego samo propisuje da se na proizvod primjenjuje zabrana stavljanja na tržište, uvoza, proizvodnje ili izvoza, uvedena Direktivom 87/357, ako su ispunjena četiri kumulativna uvjeta.

31 Kao prvo, mora biti riječ o neprehrambenom proizvodu koji ima oblik, miris, boju, izgled, pakiranje, označavanje, volumen ili veličinu kao hrana.

32 Kao drugo, obilježja navedena u prethodnoj točki moraju biti takva da je vjerojatno da će potrošači, osobito djeca, proizvod zamijeniti za hranu.

33 Kao treće, mora biti vjerojatno da će potrošači taj proizvod, kao rezultat toga, staviti u usta, sisati ili progutati.

34 Kao četvrto, činjenica stavljanja tog proizvoda u usta, sisanja ili gutanja može biti opasna i može uzrokovati, primjerice, davljenje, trovanje odnosno perforaciju ili opstrukciju probavnog trakta.

35 Na drugome mjestu, valja utvrditi da Direktiva 87/357 ne sadržava odredbu kojom se uvodi pretpostavka o opasnosti proizvoda koji izgledaju kao nešto drugo od onoga što stvarno jesu ni, posebice, pretpostavka da činjenica stavljanja tog proizvoda u usta, sisanja ili gutanja može biti opasna, već da zakonodavac Unije, nasuprot tomu, zahtijeva da se takva opasnost na temelju potonjeg uvjeta ocjenjuje u svakom pojedinačnom slučaju.

36 Osim toga, tumačenje članka 1. stavka 2. Direktive 87/357 na način da se njime uvodi takva pretpostavka dovelo bi *de facto* do zabrane stavljanja takvih proizvoda na tržište.

37 Međutim, Direktiva 87/357 načelno nema za cilj zabraniti stavljanje na tržište svih proizvoda koji nisu hrana i koji se mogu zamijeniti za hranu.

38 Naime, iz uvodnih izjava 2. do 5. te direktive proizlazi da je ona donesena kako bi se uklonile zapreke slobodnom kretanju koje proizlaze iz nacionalnih odredbi o određenim proizvodima koji, s obzirom na to da izgledaju kao nešto drugo od onoga što stvarno jesu, ugrožavaju sigurnost ili zdravlje potrošača, osiguravajući istodobno zdravlje i sigurnost potrošača i jamčeći da uživaju jednaku razinu zaštite u različitim državama članicama.

39 Na trećemu mjestu, iz članka 1. Direktive 87/357, a konkretno iz četiriju uvjeta navedenih u točkama 31. do 34. ove presude proizlazi da se, kao što je to istaknula Europska komisija, ta direktiva primjenjuje na neodređen broj proizvoda koji imaju određena obilježja i za koje u svakom pojedinačnom slučaju i ovisno o svakoj državi članici treba odrediti mogu li sadržavati opasnosti iz navedene direktive.

40 Tako Direktiva 87/357 pretpostavlja da nadležna nacionalna tijela u svakom pojedinačnom slučaju ocjenjuju jesu li ispunjeni uvjeti navedeni u članku 1. te direktive i opravdavaju li donošenje odluke o zabrani proizvoda koja se temelji na njezinu članku 2. kako bi se ona mogla podvrgnuti upravnom ili sudskom nadzoru.

41 U tu svrhu, ta tijela moraju ocijeniti, u slučaju kada dotični proizvod izgleda kao hrana ili ima njezin miris, ne samo vjerojatnost da će se on zamijeniti za hranu i kao rezultat toga staviti u usta, sisati ili progutati, nego i opasnosti takve radnje.

42 Ta se ocjena mora, s jedne strane, temeljiti na objektivnim obilježjima dotičnih proizvoda. Dakle, proizvod koji samo naoko izgleda ili ima miris kao hrana vjerojatno neće biti zamijenjen za takvu hranu. Takva obilježja, a osobito materijali i sastav neprehrambenog proizvoda, koja ovisno o slučaju treba priopćiti onaj tko navedeni proizvod stavlja na tržište, trebaju također služiti za određivanje može li činjenica stavljanja u usta, sisanja ili gutanja takvog proizvoda biti opasna i uzrokovati primjerice davljenje, trovanje, perforaciju ili opstrukciju probavnog trakta.

43 S druge strane, navedena ocjena mora uzeti u obzir ranjivost kategorija osoba i potrošača koji se mogu susresti s proizvodima koji izgledaju kao hrana, među kojima su osobito djeca, kao što to proizlazi iz samog teksta članka 1. stavka 2. Direktive 87/357.

44 Na četvrtome mjestu, iako se ta ocjena mora odnositi na četiri uvjeta uvedena člankom 1. stavkom 2. Direktive 87/357, ni ta, a ni bilo koja druga odredba te direktive ne zahtijeva da nadležna nacionalna tijela objektivnim i potkrijepljenim podacima dokažu da će potrošači proizvode zamijeniti za hranu niti da se dokaže postojanje opasnosti od davljenja, trovanja, perforacije ili opstrukcije probavnog trakta.

45 Naime, iz teksta te odredbe proizlazi da je dovoljno da radnja stavljanja dotičnog predmeta u usta, njegova sisanja ili gutanja može biti opasna. Osim toga, propisivanje zahtjeva dokazivanja izvjesnosti ostvarenja navedene opasnosti bilo bi protivno zahtjevu zaštite osoba i potrošača koji se želi postići Direktivom 87/357 i ne bi osiguralo pravednu ravnotežu između tog zahtjeva i zahtjeva slobodnog kretanja roba, što je cilj te direktive, kao što to proizlazi iz njezinih uvodnih izjava 2. do 5.

46 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 1. stavak 2. Direktive 87/357 treba tumačiti na način da nije potrebno dokazati objektivnim i potkrijepljenim podacima da činjenica stavljanja u usta, sisanja ili gutanja proizvoda koji su, iako nisu hrana, po obliku, mirisu, boji, izgledu, pakiranju, označavanju, volumenu ili veličini takvi da je vjerojatno da će ih potrošači, osobito djeca, zamijeniti za hranu i kao rezultat toga staviti u usta, sisati ili progutati, može biti opasna i uzrokovati, primjerice, davljenje, trovanje, perforaciju ili opstrukciju probavnog trakta. Međutim, nadležna nacionalna tijela moraju u svakom pojedinačnom slučaju ocijeniti ispunjava li proizvod uvjete navedene u toj odredbi i dokazati da je tako.

Drugo pitanje

47 Uzimajući u obzir odgovor na prvo pitanje nije potrebno odgovoriti na drugo pitanje.

Troškovi

48 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Članak 1. stavak 2. Direktive Vijeća 87/357/EEZ od 25. lipnja 1987. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvim se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača treba tumačiti na način da nije potrebno dokazati objektivnim i potkrijepljenim podacima da činjenica stavljanja u usta, sisanja ili gutanja proizvoda koji su, iako nisu hrana, po obliku, mirisu, boji, izgledu, pakiranju, označavanju, volumenu ili veličini takvi da je vjerojatno da će ih potrošači, osobito djeca, zamijeniti za hranu i kao rezultat toga staviti u usta, sisati ili progutati, može biti opasna i uzrokovati, primjerice, davljenje, trovanje, perforaciju ili opstrukciju probavnog trakta. Međutim, nadležna nacionalna tijela moraju u svakom pojedinačnom slučaju ocijeniti ispunjava li proizvod uvjete navedene u toj odredbi i dokazati da je tako.

Potpisi